

לבטח את הפועלים בחב' לביטוח, וכבר נפסקה ההלכה: "הכל כמנהג המדינה" (רמב"ם הל' שכירות פ"ט, ה"א וחר"מ סימן שלא סעיף ב). גם הרמב"ן בתשובתו הנ"ל מסכם שאם המנהג לפצות את השליח כשנשבה, אזי הולכים אחרי המנהג, ומסתמך על סוגיית הש"ס בבבא קמא קטז, ב בענין ספינה שהיתה מהלכת בים ועמד עליה נחשול לטבעה, והקלו ממשאה... "לא ישנו ממנהג הספנים". ובכל זאת, במקרה והמעביד לא ביטח את העובד, ואירעה תאונה לעובד סובר הגר"צ עוזיאל בתשובתו הנ"ל, שאין לחייב את המעביד בכל אותו הסכום שהחברה היתה משלמת, אילו היה מבוטח אצלה, אלא על ב"ד להתחשב בנסיבות האסון, ובמצב המעביד והעובד, וכפי ראות עיניו ישפוט.

קמח

האדמ"ר מקוצק רמז על שנת תרס"ו כעל שנת פקודה

(מכתב מר' יהודה ליביש לבית פיזולאוויטש זצ"ל, חסיד קאצק-איזביצא) *
 "בעזרת יום — זכור אני, בשנת תרס"ו בא הרב הקדוש זצלה"ה מקאצק לביהמ"ד שבת קודש בלילה אל השלחן, לקח הכוס של קידוש בידו והתחיל: "עד הנה הי' ויהי ערב, מתי יתחיל ויהי בקר יום הששי. הַשִּׁשִּׁי עולה תרס"ו. והי' רב שמחה וחדוה בין החסידים. ועתה עברו זמן, זמנים ולא נשענו. ועתה הגימטרי' יום הַשִּׁשִּׁי (תרע"א). מי יתן ותבוא הישועה בשנה הזאת פה גראשקאויץ".

*

מכתב: "לנפש לא יסמא ואיתא (בסדרי סהרות כלים דף רסו, ב, ד"ה: אמר ר' יוסי) כי שורש הסומא הוא בכל ענין שידמה האדם שיש לו בו איזה כוח ואחיוה ומתגאה לאמר כחי ועוצם ידי. וזה רומז שאין שום דבר מקבל סומא אלא אחר ששלט בו ידי אדם ופעולותיו. כמו פעולת כלים בעינין גמר מלאכה. כי אחר ששלט בו פעולת אדם ופעולותיו יכול להתגאה לומר כוחי ועוצם ידי. וזה עיקר ושורש הסומא. כי באמת צריך אדם להכיר שאינו אלא נרתיק וכלי שעל ידו השי"ת עושה פעולותיו ובלעדי רצונו ית' אינו יכול להיעשות שום דבר בעולם. כמו שאנו רואים כי הוא גלגל החוזר בעולם ופוגע בצדיקי ויסודי עולם אשר העולם נשען עליהם, ומכירים תיכף כי הכל הוא מהשי"ת. אך יען שהאדם הוא בשר ודם ואי אפשר לו לחיות בלא תרעומות, לכן תקנו חכמינו ז"ל להיות נסגר ז' ימים, להעביר התרעומות מהשי"ת. והשי"ת ינחמך בכפלים, ממני אחיך הרו"ש יהודא ליביש".

* כותב המכתב היה סבא שלי (אבי אבא זצ"ל) מחסידי קאצק שפרש לאיזביצא. המכתב נכתב בשנת תרע"א לפי הסימן "יום הששי" (תרע"א) ובא כתשובה למכתבו של אחיו ר' איטשע זצ"ל מסטערצאוו מחסידי גור מיום ד' פ' לך תרע"א. במכתב מודיע אחיו ר' איטשע לסבא זצ"ל על אשתו רחל ע"ה שנלקחה ממנו והוא שרוי בצער.

לפי מכתב זה יוצא שהסבא שלי נוכח בשנת תרס"ו בשעה שהרכי מקאצק זצ"ל נכנס לביהמ"ד בליל שבת, לקח את הכוס לקדש עליו ורמז על שנת תרס"ו כעל שנת פקודה. את המכתב של הסבא מצאתי כתוב מעבר לדף של מכתב אחיו ר' איטשע זצ"ל וכנראה זהו העתק שהשאיר לו מתשובתו ורשמה מעל"ד של מכתב אחיו, בלי לסמן יום כתיבת המכתב.

המל"ד: נכדו ש. ז. ש. ר. ג. א. י